

**การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
แม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 6**

**The Administration of School Lunch Programs in Schools of Mae Na Chon
Network Group Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6**

**หทัยชนก บุญรัง Hathaichanok Boonrang
ธีระภัทร ประสมสุข Sekchai Chompoonuch
เมืองอินทร์ ชรสุวรรณ Muang-in Chornsuwan
พงษ์ไทย บัววัด Pongthai Boawad
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
North-chiang mai university
G653302051@northcm.ac.th**

Received 2024/03/12

Revised 2024/08/09

Accepted 2024/08/18

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 2) แนวทางพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 การวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ที่ปฏิบัติงานในปี 2566 จำนวน 129 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) แนวทางพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ควรสรรหาคณะ

กรรมการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการอาหารกลางวัน ควรส่งเสริมการจัดโครงการอบรมครูโภชนาการเกี่ยวกับการวางแผนประกอบอาหารกลางวัน การพัฒนาระบบสุขภาพจิตด้วยการทำบ่อตกไข่ไขมัน การวางแผนจัดทำบัญชีการเงินให้ถูกต้องตามคู่มือการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสำคัญ : การบริหารโครงการอาหารกลางวัน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา, เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา.

Abstract

This research aimed to 1) study the school lunch program management in the Mae Na Chon Education Quality Development Network, under the Office of the Primary Educational Service Area 6, Chiang Mai, and 2) develop guidelines for school lunch program management in the Mae Na Chon Education Quality Development Network, under the Office of the Primary Educational Service Area 6, Chiang Mai. The research was a survey research. The population used in the research was 129 administrators, teachers, and educational personnel in the Mae Na Chon Education Quality Development Network, under the Office of the Primary Educational Service Area 6, who worked in 2023, and 5 qualified persons.

The research results found that:

1) The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Data from the interview forms were synthesized on guidelines for school lunch program management development in the Mae Na Chon Education Quality Development Network, under the Office of the Primary Educational Service Area 6, Chiang Mai. The research results found that 1) the school lunch program management in the Mae Na Chon Education Quality Development Network, under the Office of the Primary Educational Service Area 6, was at a high level overall.

2) Guidelines for school lunch program management development in the Mae Na Chon Education Quality Development Network The Office of the Chiang Mai Primary Educational Service Area 6 should recruit a committee to manage the lunch program and participate in organizing the lunch program. It should promote the organization of a training program for nutrition teachers on lunch planning, developing a sanitation system by creating grease traps, and planning financial accounting in accordance with the Office of the Basic Education Commission's lunch program operations manual.

Keywords: Project management, lunch, Primary Education Area Office, Educational Quality Development Network

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 ระบุอย่างชัดเจนว่ารัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาให้แก่เด็กทุกคนเป็นเวลา 12 ปี โดยไม่มีการเก็บค่าใช้จ่าย และให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กเล็กก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา ซึ่งรวมถึงการดูแลและพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยในปัจจุบัน รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการอาหารกลางวันแก่นักเรียนชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ, 2559). กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา) เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณภาพทุกวันตลอดปีการศึกษา อย่างไรก็ตาม หนึ่งในปัญหาหลักที่เกิดขึ้นคือ ต้นทุนการจัดซื้ออาหารกลางวันที่มีเพิ่มสูงขึ้น ไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งยังคงเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องลดต้นทุนเพื่อทำกำไร ส่งผลต่อคุณภาพของอาหารที่เด็กได้รับ จากปัญหาดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบในการปรับเพิ่มอัตราค่าอาหารกลางวันตามขนาดของโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับโภชนาการที่ดีและเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยที่สำคัญที่สุดในการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและสมอง อย่างไรก็ตาม ปัญหาทุโภชนาการยังคงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงในประเทศไทย โดยเฉพาะเด็กในชนบทที่มีภาวะขาดสารอาหาร ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางสมอง (ลัดดา เหมาะสุวรรณ, 2557)

การบริหารโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลยังคงมีอุปสรรคมากมาย เช่น งบประมาณรายหัวที่ไม่เพียงพอ การขนส่งวัตถุดิบที่มีต้นทุนสูง การจัดเก็บวัตถุดิบที่ไม่สามารถทำได้เต็มที่เนื่องจากขาดแคลนไฟฟ้า และการจัดการระบบสุขาภิบาลที่ไม่เหมาะสม การขาดการวางแผนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพยังคงเป็นปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของอาหารกลางวันที่ได้รับ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ฮ่องสอน แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด 11 แห่งซึ่งตั้งอยู่บนภูเขาสูงและการคมนาคมยากลำบาก พบว่าการบริหารโครงการอาหารกลางวันยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น งบประมาณที่ไม่เพียงพอ การขนส่งวัตถุดิบที่ต้องใช้งบประมาณสูง และปัญหาด้านสุขาภิบาลอาหาร (สายพิน แก้วงามประเสริฐ, 2562) จากปัญหาดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการบริหารโครงการอาหารกลางวันให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับอาหารที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเจริญเติบโตตามมาตรฐานที่กำหนด

ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ซึ่งผล

จากการศึกษาทำให้การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ซึ่งประกอบด้วยการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) สำหรับการศึกษาครั้งนี้พิจารณาเลือกการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร 2) ด้านโภชนาการ 3) ด้านสุขภาพ 4) ด้านการเงินและงบประมาณ ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งหมด 129 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน และครู จำนวน 118 คน โดยคัดเลือกประชากรทั้งหมด

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

คุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

- 1.ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร จำนวน 3 คน
- 2.ครูชำนาญการพิเศษในพื้นที่เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร จำนวน 2 คน

เครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม

3. ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำนิยามศัพท์ในการวิจัยและนำนิยามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อนำมาหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC)

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณา โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC มากกว่า .60 ขึ้นไป มาดำเนินการต่อไป

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้บริหารและครูโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

8. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 103) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

9. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามประเด็นข้อคำถามจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากแบบสอบถาม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม
2. สร้างแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม และเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม
3. นำแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา จัดพิมพ์เป็นแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัย “การบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6” ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า ผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร ด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพ และด้านการเงินและงบประมาณอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ผลการวิจัย ดังนี้ ด้านการบริหาร คือ ควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการบริหารโครงการอาหารกลางวันร่วมกันกับคณะครู โดยการสรรหาคณะกรรมการบริหารโครงการอาหารกลางวันให้ดำเนินงานปรับปรุงเมนูอาหารกลางวันให้เหมาะสมกับนักเรียนตามฤดูกาล ด้านโภชนาการ คือ ควรวางแผนเมนูอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามหลักโปรแกรม Thai Scholl lunch ประกอบอาหารกลางวันที่หลากหลาย มีครูผู้รับผิดชอบผ่านการอบรมด้านโภชนาการด้านสุขภาพ คือ ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการระบบสุขภาพอาหารที่ดีในโรงเรียนและส่งเสริมให้ความรู้ให้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันนักเรียน การสร้างบ่อตักไขมัน แก้ไขปัญหาและลดความสกปรกที่ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ และด้านการเงินและงบประมาณ คือ ควร

วางแผนการจัดทำบัญชีการรับ-จ่ายเงินและหลักฐานทางการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีการวางแผนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า การบริหารโครงการอาหารกลางวันในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการวางแผนการจัดทำบัญชีและหลักฐานทางการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีการนำแผนมาใช้และปรับปรุงการใช้จ่ายเงินในการบริหารโครงการอาหารกลางวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยครุฑ สุพรรณ (2564:576-577) ที่บริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการเงินและงบประมาณ มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงินที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลกลับมาใช้ได้อย่างสะดวกมีการวางแผนตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขโครงการอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามหลักโปรแกรม Thai School lunch ซึ่งได้วางแผนกำหนดรูปแบบการประกอบอาหารกลางวันที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสมอ สร้อยคำ (2560) การพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันเพื่อความยั่งยืนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระบบข้อมูลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน กำหนดแผนพัฒนาที่ชัดเจนในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโดยยึดตามหลักโภชนาการ ตรงต่อความต้องการของนักเรียน มีความสะอาดปลอดภัย สอดคล้องกับบริบทของชุมชน มีการสนใจและเอาใจใส่ต่อปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนอย่างจริงจัง อีกทั้งให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการ นักเรียนมีส่วนร่วมในโครงการอาหารกลางวันโดยนำแผนมาจัดทำรายการอาหารตามหลักโภชนาการรายสัปดาห์หรือรายงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพันธ์ จตุรภัทร์ (2559) การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านกองแขก จังหวัดเชียงใหม่ ที่สอดคล้องกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการบริหารอาหารกลางวันให้กับนักเรียนของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณภาพราคาถูก สุขลักษณะ สถานศึกษาได้วางแผน นำแผนและทำการปรับปรุงแก้ไขบัญชีและหลักฐานการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันนำแผนการจัดสถานที่เก็บและล้างทำความสะอาดในโรงครัว ปรับปรุงแก้ไขอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานและนำแผนจัดระบบความปลอดภัยของการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา สิมมาลา(2562) การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตดุสิตมีการส่งเสริมให้มีการจัดการระบบสุขภาพอาหารที่ดีในโรงเรียน และส่งเสริมให้ ความรู้ ความเข้าใจทางโภชนาการให้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

หากพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการวางแผนการจัดทำบัญชีและหลักฐานทางการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีการนำแผนมาใช้และปรับปรุงการใช้จ่ายเงินในการบริหารโครงการอาหารกลางวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยครุฑ สุพรรณ (2564:576-577) ที่บริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการเงินและงบประมาณ มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงินที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลกลับมาใช้ได้อย่างสะดวก

ด้านโภชนาการ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการวางแผนตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขโครงการอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามหลักโปรแกรม Thai School lunch ซึ่งได้วางแผนกำหนดรูปแบบการประกอบอาหารกลางวันที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสมอ สร้อยคำ (2560)การพัฒนาแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันเพื่อความยั่งยืนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระบบข้อมูลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน กำหนดแผนพัฒนาที่ชัดเจนในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโดยยึดตามหลักโภชนาการ ตรงต่อความต้องการของนักเรียน มีความสะอาดปลอดภัย สอดคล้องกับบริบทของชุมชน มีการสนใจและเอาใจใส่ต่อปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนอย่างจริงจัง อีกทั้งให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการ

ด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้วางแผนกำหนดบุคลากรในการดำเนินงานปรับปรุงเมนูอาหารกลางวันให้เหมาะสมกับนักเรียนตามฤดูกาล และนักเรียนมีส่วนร่วมในโครงการอาหารกลางวันโดยนำแผนมาจัดทำรายการอาหารตามหลักโภชนาการรายสัปดาห์หรือรายงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพันธ์ จตุรภัทร์ (2559) การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านกองแขก จังหวัดเชียงใหม่ ที่สอดคล้องกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการบริหารอาหารกลางวันให้กับนักเรียนของแต่ละโรงเรียนเพื่อนักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณภาพ ราคาถูก สุขลักษณะ

ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้วางแผน นำแผนและทำการปรับปรุงแก้ไขบัญชีและหลักฐานการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันนำแผนการจัดสถานที่เก็บและล้างทำความสะอาดในโรงครัว ปรับปรุงแก้ไขอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานและนำแผนจัดระบบความปลอดภัยของการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา สิมมาลา (2562) การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตดุสิตมีการส่งเสริมให้มีการจัดการระบบสุขภาพอาหารที่ดีในโรงเรียนและส่งเสริมให้ ความรู้ ความเข้าใจทางโภชนาการให้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า

ด้านการบริหาร คือ ผู้บริหารควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการบริหารโครงการอาหารกลางวันร่วมกันกับคณะครู โดยการสรรหาคณะกรรมการบริหารโครงการอาหารกลางวันให้ดำเนินงานปรับปรุงเมนูอาหารกลางวันให้เหมาะสมกับนักเรียนตามฤดูกาล นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโครงการอาหารกลางวัน จัดทำรายการอาหารตามหลักโภชนาการโดยจัดทำเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน ร่วมกันตรวจสอบ กำกับ ดูแล และติดตามเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประโยชน์สูงสุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพันธ์ จตุรภัทร์ (2559) การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านกองแขก จังหวัดเชียงใหม่ ที่สอดคล้องกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการบริหารอาหารกลางวันให้กับนักเรียนของแต่ละโรงเรียนเพื่อนักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณภาพราคาถูก สุขลักษณะ

ด้านโภชนาการ คือ ผู้บริหารควรวางแผนเมนูอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามหลักโปรแกรม Thai Scholl Lunch ประกอบอาหารกลางวันที่หลากหลาย มีครูผู้รับผิดชอบผ่านการอบรมด้านโภชนาการ อีกทั้งยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการบูรณาการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเรื่องภาวะโภชนาการและสุขภาพ ภาวะทุพโภชนาการ ภาวะโภชนาการเกิน โรคเกี่ยวกับภาวะโภชนาการควรวางแผนของครูผู้รับผิดชอบผ่านการอบรมด้านโภชนาการส่งเสริมเรื่องการให้ความรู้ทางโภชนาการ เพื่อจัดสำหรับอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียน มีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการอาหารกลางวันให้กับเด็ก และติดตามภาวะโภชนาการของเด็กอย่างใกล้ชิด เพื่อการติดตามผล ดูแลครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันควรได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการอาหารและโภชนาการเพื่อเด็กนักเรียนได้รับการดูแลโภชนาการที่เหมาะสม อีกทั้งตรวจสอบความรู้เรื่องการบริการจัดการ การวางแผนเมนูอาหาร วางแผนการซื้อวัตถุดิบของครูผู้รับผิดชอบการจัดเมนูอาหารของครูผู้รับผิดชอบด้านโภชนาการในแต่ละอาทิตย์สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสมอ สร้อยคำ (2560)การพัฒนาแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันเพื่อความยั่งยืนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระบบข้อมูลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน กำหนดแผนพัฒนาที่ชัดเจนในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโดยยึดตามหลักโภชนาการ ตรงต่อความต้องการของนักเรียน มีความสะอาดปลอดภัย สอดคล้องกับบริบทของชุมชน มีการสนใจและเอาใจใส่ต่อปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนอย่างจริงจัง อีกทั้งให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการ

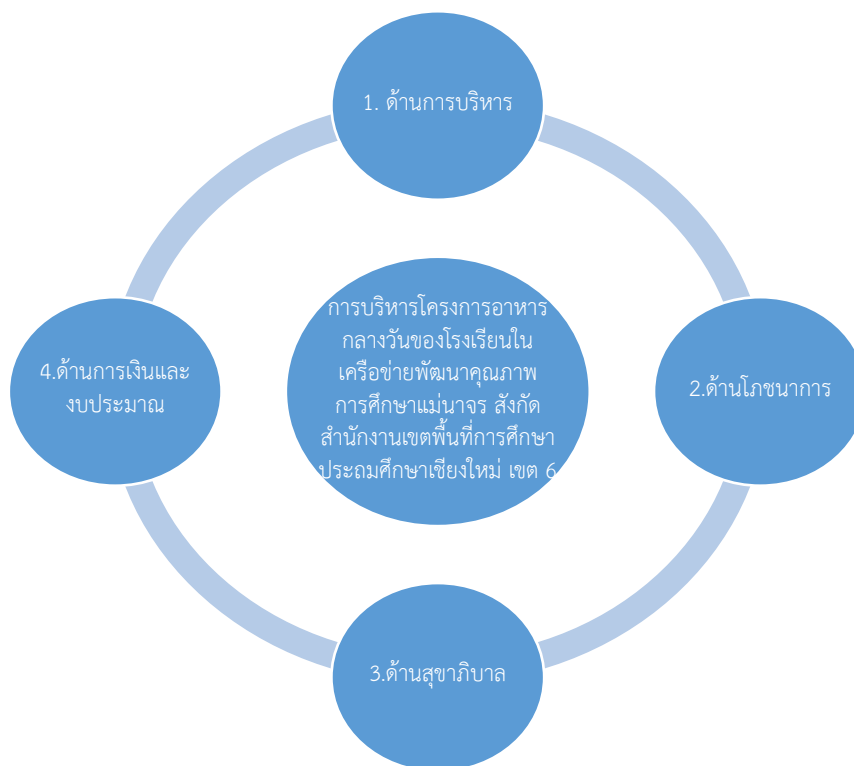
ด้านสุขภาพ คือ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการระบบสุขภาพอาหารที่ดีในโรงเรียนและ ส่งเสริมให้ความรู้ให้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันนักเรียน การสร้างบ่อน้ำ ไข่ม้น แก้วปัญหาและลดความสกปรกที่ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ ควรจัดการเรียนรู้โดยสร้างความร่วมมือ ระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์

ต่อทั้งตัวนักเรียนและชุมชนควรวางแผนการสร้างบ่อตกไข่มันเพื่อทิ้งเศษอาหารควรดำเนินการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้เทคโนโลยีอย่างง่าย และเหมาะสมจะเป็นการช่วยลดระดับความดับความรู้แรงของมลพิษทางน้ำ ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมโครงการทำถังตกไข่มันในโรงเรียนขึ้น และทำการการปรับปรุงแก้ไขบ่อตกไข่มันเพื่อทิ้งเศษอาหารควรล้างทำความสะอาดอย่างน้อยทุกๆ 7 วัน หมั่นไถ่เอาเศษขยะที่ตกกรองไว้ได้หน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา สิมมาลา(2562) การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตดุสิตมีการส่งเสริมให้มีการจัดการระบบสุขาภิบาลอาหารที่ดีในโรงเรียนและส่งเสริมให้ ความรู้ ความเข้าใจทางโภชนาการให้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการเงินและงบประมาณ คือ ผู้บริหารควรวางแผนการจัดทำบัญชีการรับ-จ่ายเงินและหลักฐานทางการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีการวางแผนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม โดยศึกษาคู่มือดำเนินการโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการด้านการเงินและงบประมาณ ปรับปรุงแก้ไขการจัดทำบัญชีและหลักฐานและการใช้จ่ายเงินที่ครบถ้วน โดยให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันควรเก็บรวบรวมหลักฐานทางการเงินอย่างเหมาะสม มีการตรวจสอบกระบวนการทำบัญชีตามข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบการจัดทำบัญชีและหลักฐานทางการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ กำหนดงบประมาณสำหรับโครงการอาหารกลางวันที่ครอบคลุมทุกด้านของการดำเนินงาน, เช่น การซื้อวัตถุดิบ, ค่าแรงงาน, ค่าเช่าพื้นที่, และค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์. และบันทึกรายจ่ายทุกประการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ, เช่น ค่าวัตถุดิบ, ค่าแรงงาน, ค่าพลังงาน, และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และมีการใช้เทคโนโลยีการจัดการข้อมูลและซอฟต์แวร์บัญชีที่ทันสมัยอาจช่วยให้กระบวนการนี้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 หรือการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่า ตามคู่มือการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ประจำปีการศึกษา 2565 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามขั้นตอนและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยครุฑ สุพรรณ (2564:576-577) ที่บริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการเงินและงบประมาณ มีการจัดทำบัญชีและหลักฐานการเงินที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลกลับมาใช้ได้อย่างสะดวก

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัย การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญด้านการบริหาร ควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการบริหารโครงการอาหารกลางวันร่วมกันกับคณะครู โดยการสรรหาคณะกรรมการบริหารโครงการอาหารกลางวันให้ดำเนินงานปรับปรุงเมนูอาหารกลางวันให้เหมาะสมกับนักเรียนตามฤดูกาล นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโครงการอาหารกลางวัน จัดทำรายการอาหารตามหลักโภชนาการโดยจัดทำเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน ด้านโภชนาการ ควรวางแผนเมนูอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามหลักโปรแกรม Thai Scholl lunch ประกอบอาหารกลางวันที่หลากหลาย มีครูผู้รับผิดชอบผ่านการอบรมด้าน

โภชนาการ อีกทั้งยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการบูรณาการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเรื่องภาวะโภชนาการและสุขภาพ ภาวะทุพโภชนาการ ภาวะโภชนาการเกิน โรคเกี่ยวกับภาวะโภชนาการ ควรวางแผนของครูผู้รับผิดชอบผ่านการอบรมด้านโภชนาการส่งเสริมเรื่องการให้ความรู้ทางโภชนาการ เพื่อจัดสร้างอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียน มีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการอาหารกลางวันให้กับเด็ก และติดตามภาวะโภชนาการของเด็กอย่างใกล้ชิด ด้านสุขภาพ ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการระบบสุขภาพอาหารที่ดีในโรงเรียนและ ส่งเสริมให้ความรู้ให้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันนักเรียน การสร้างบ่อตกไข่ ไหม้ แก้ไขปัญหาและลดความสกปรกที่ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ ควรจัดการเรียนรู้โดยสร้างความร่วมมือ ระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งตัวนักเรียนและชุมชนควรวางแผนการสร้างบ่อตกไข่ ไหม้เพื่อทิ้งเศษอาหารควรดำเนินการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้เทคโนโลยีอย่างง่าย และเหมาะสมจะเป็นการช่วยลดระดับความดับความรุนแรงของมลพิษด้านการเงินและงบประมาณ ควรวางแผนการจัดทำบัญชีการรับ-จ่ายเงินและหลักฐานทางการเงินที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีการวางแผนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม โดยศึกษาคู่มือดำเนินการโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการด้านการเงินและงบประมาณ ปรับปรุงแก้ไขการจัดทำบัญชีและหลักฐานและการใช้จ่ายเงินที่ครบถ้วน โดยให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันควรเก็บรวบรวมหลักฐานทางการเงินอย่างเหมาะสม มีการตรวจสอบกระบวนการทำบัญชีตามข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบการจัดทำบัญชีและหลักฐานทางการเงินอย่างต่อเนื่อง

สรุป และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ทำให้ทราบข้อมูลการบริหารโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนของตนเอง สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารพัฒนาโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนได้ดีขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้บริหารสถานศึกษาควรตรวจสอบบุคลากรในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ตรวจสอบครูผู้รับผิดชอบผ่านการอบรมด้านโภชนาการ วางแผน ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขการสร้างบ่อตกไข่ ไหม้เพื่อทิ้งเศษอาหารและทำการปรับปรุงแก้ไขการใช้จ่ายเงินในการบริหารโครงการอาหารกลางวัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่องการตรวจสอบบุคลากรในการบริหารโครงการอาหารกลางวันของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

2.ควรวิจัยเรื่องการตรวจสอบครูผู้รับผิดชอบที่ผ่านการอบรมด้านโภชนาการของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

3.ควรวิจัยเรื่องการวางแผนตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อทิ้งเศษอาหารของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

4.ควรวิจัยเรื่องการปรับปรุงแก้ไขการใช้จ่ายเงินในการบริหารโครงการอาหารกลางวันของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

References

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา*. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก : <http://www.obecschoollunch.com/2018/03/17>
- ชัยครุฑ สุพรรณ. (2563). *รูปแบบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชน ใน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- เพ็ญพันธ์ จัตุรภัทร์. (2558). *การบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านกองแขกจังหวัดเชียงใหม่ที่สอดคล้องกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. *การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลัดดา เหมาะสุวรรณ. (2557). *โภชนาการเด็ก เรื่องไม่เล็กที่ต้องสนใจ*. ใน พัทธรา เอี่ยมกิจการ (บ.ก.), *พัฒนาการเด็กปฐมวัยรากแก้วแห่งชีวิต: การประชุมวิชาการ อภิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย* (หน้า 16-20). กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สายพิน แก้วงามประเสริฐ. (2562). *ปัญหาอาหารกลางวันและนมโรงเรียน*. มติชนออนไลน์. เรียกใช้เมื่อ 6 ตุลาคม 2563, จาก <https://www.mathichon.co.th/article/news>
- สุพัทธา สิมมาลา. (2562). *การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตดุสิต*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสมอ สร้อยคำ. (2560). *การพัฒนาแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันเพื่อความยั่งยืนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.